

25 aastat riikliku iseseisvuse taastamisest. Tervitus

Lugupeetud president, parlamendi esimees, ekstsellentsid, head kolleegid, daamid ja härrad!

Lubage mul kõigi nende Eesti Vabariigi Ülemnõukogu liikmete nimel, kes hääletasid 20. augustil 1991. aastal Eesti Vabariigi iseseisvuse taastamise poolt, õnnitleda Läti rahvast, toleaegeid Ülemnõukogu liikmeid, kõiki siinviibijaid selle tähtsa päeva – iseseisvuse väljakuulutamise tähtpäeva puhul.

Kuigi meie rahvaste ajalood on olnud erinevad, siis ometi viimased pool sajandit enne aastat 1991 olime mõlemad osa suure riigi koosseisust. See lähendas meie rahvaid, sest mõlema rahva mälus ja hinges elas edasi idee iseseisvast riigist.

Täna saame öelda, et meie rahvaste soov iseseisvast riigist on teoks saanud, oleme juba pea veerand sajandit olnud riikidena iseseisvad ja on aeg vaadata tagasi nendele iseseisvuse aastatele.

Julgen siinkohal rõhutada ka selle ajalooperioodi objektiivse käsitlemise tähtsust, eriti riigi iseseisvumise protsessi, sest praeguseks ajaks on nii mõnedki asjad nii iseenesest mõistetavad, et peame meelde tuletama, kuidas tegelikult vabadus tuli ja kuidas selle eest tuli võidelda, eriti ka siin Lätis. Ei Lätile, Leedule ega Eestile ei toonud keegi vabadust kandikul kätte, vastupidi, enamik maailma suurriikidest ei tahtnud näha Nõukogude Liidu lagunemist ja Balti riikide iseseisvumist. Kõigist raskustest ja takistustest hoolimata me saavutasime oma eesmärgi!

Kahtlemata elas Läti nagu ka Leedu ja Eesti läbi suuri muutusi, sest riik, mis üle 50 aasta on olnud okupeeritud Nõukogude Liidu poolt ning mida seetõttu juhiti plaanimajanduslikel põhimõtetel ja mis siis järsku hülgas selle süsteemi, pidigi pörkuma kokku terve hulga probleemidega. Aga me kõik kolm Balti riiki oleme oma riikide majandamisega suhteliselt edukalt toime tulnud.

Samas ei saa me eirata tõsiasi, kuidas Venemaa püüab oma hegemooniat taastada, mistõttu Vene küsimuste eri aspektid on aktuaalsed ka tänapäeval, ja seda hoolimata sellest, et omame selliseid kaitsekiipe nagu Euroopa Liit ja NATO. Käesoleva sajandi praktika on juba tõestanud, et Venemaa on võimeline eirama kõike – nii väljakujunenud olukorda kui rahvusvahelist õigust – kui tal on vaid oma imperialistlike soovide täitmiseks vaja hõivata territooriumi, allutada oma võimu alla erinevaid rahvaid. Me ei tohi hetkekski unustada valvsust ning liigselt loota vaid meie liitlastele.

Sisendagem täna enesele, et me oleme küllalt suur ja elujõuline rahvas selleks, et julgelt ja vabalt elada iseseisvat riiklikku, kultuurilist ja majanduslikku elu ja et meie minevik on palju ilusam olnud võitude ja saavutuste poolest, kui me seda harilikult oleme kujutelnud. Mis aga palju tähtsam, meie olevik ja tulevik on veelgi ilusamad.

Olgu tervitatud Läti Vabariik!

Ants Veetõusme